

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre architektúru

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre AR je architektonická štúdia (ďalej ako **návrh**) a realizácia architektonického diela (ďalej ako **realizácia**) zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii. Návrh aj realizácia sa evidujú ako dva samostatné záznamy, ak sú návrh aj realizácia riadne a samostatné zverejnené s dostatočným časovým odstupom, zároveň je v prípade realizácie zrejмый ďalší priamy tvorivý vklad oproti návrhu, napr. ako dôsledok zmeny zadania. V takomto prípade sa záznamy prevádzujú prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Ak realizácia prebehne bez ďalších zásahov autora a bez spracovania ďalšieho stupňa dokumentácie presne podľa návrhu alebo s minimálnymi zmenami, eviduje sa návrh spolu s realizáciou ako jeden záznam.

Výstupy umeleckej činnosti pre AR sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy**.

Ako jeden záznam sa eviduje napr. návrh objektu a jeho následná realizácia stavebnou firmou, pričom nedošlo v prípade realizácie k žiadnej autorovej tvorivej zmene oproti návrhu. Ako dva záznamy (jeden pre návrh a jeden pre realizáciu) sa evidujú napr. návrh objektu a jeho následná realizácia stavebnou firmou, kedy musel autor návrh aktívne korigovať, napr. zmenou počtu poschodí, rozpočtu a medzi návrhom a realizáciou je časový odstup.

Za **návrh** sa považuje najmä grafické znázornenie architektonického nápadu alebo konceptu vrátane súťažných návrhov, napr. súťažný návrh na zákazku administratívnej budovy.

V zázname pre návrh môžu byť uvedené zároveň aj ďalšie štádiá návrhu, tie však nie sú vykazované pre štátnu dotáciu, uvádzajú sa len ako iné zverejnenia a majú len informatívny charakter. Akceptované sú tieto ďalšie štádiá návrhu:

- dokument pre vydanie územného rozhodnutia (DUR),
- dokument pre vydanie stavebného povolenia (DSP),
- tendrová dokumentácia (TD),
- dokument pre realizáciu stavby (DRS),
- jednostupňový projekt (JP).

Za **realizáciu** sa považuje taký výstup umeleckej činnosti pre AR, ktorý prešiel riadnym kolaudačným procesom. V prípade realizácií, pre ktoré štandardne neprebíha kolaudačný proces, je evidencia možná, ak došlo k oficiálnemu odovzdaniu zadávateľovi; dokladuje sa minimálne preberacím protokolom.

Štádium návrhu a realizácie sa povinne určuje pre každý záznam prostredníctvom opakovateľného poľa **Štádium realizácie** (návrh, tendrová dokumentácia, realizácia atď.), nezapisuje sa do názvových údajov.

Pre AR sú akceptované nasledujúce typy diela:

- architektúra,
- urbanizmus,
- verejný priestor,
- interiér,

- výstavníctvo,
- krajinná architektúra,
- virtuálna architektúra.

Rekonštrukcia alebo **prestavba** sa eviduje v rámci vyššie uvedených typov výstupov umeleckej činnosti, označuje sa poľom **Rekonštrukcia/prestavba**.

Za názov výstupu umeleckej činnosti pre AR sa štandardne považuje pôvodný autorský názov návrhu alebo realizácie. Ak takýto názov nie je dostupný, do poľa **Názov** sa zapisuje výstižné pomenovanie stavby alebo jej účel, napr. *Slovenská národná galéria, Rodinný dom – Rožňava – 5-izbový, Hlavné sídlo CVTI SR* a pod.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre AR sa evidujú autorom len za rolu *architekt*. Percentuálne podiely sa tak rozdeľujú len v rámci jedného okruhu zodpovednosti.

Architektúra pre film sa eviduje v DUC *Audiovizuálne umenie a auditívne umenie* autorom architektonického návrhu v roliach *filmový architekt* a *asistent filmového architekta*.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí alebo v inštitúcii alebo zdokladovanie skutočnosti, že na výstup bolo vydané územné rozhodnutie, stavebné povolenie alebo výstup bol skolaudovaný/odovzdaný do užívania alebo prevádzky, výstup bol schválený všeobecným záväzným nariadením zastupiteľstva obce, resp. mesta a pod.

Zverejnenie (Podujatie)

Výstup umeleckej činnosti bol zverejnený na podujatí (napr. na *architektonickej výstave Atlantída*), zverejnenie sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecké dielo**.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený. Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**. Pre spresnenie je možné do poľa **Konkrétny dátum** uviesť presný dátum zverejnenia výstupu umeleckej činnosti na podujatí.

Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii mimo podujatia sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti zverejnený.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum kolaudačného rozhodnutia, dátum preberacieho dokumentu alebo dátum zverejnenia na webovom sídle. Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie; označuje sa poľom **Virtuálne zverejnenie**.

V prípade kolaudačného rozhodnutia pri verejne dostupnej realizácii sa za zverejňujúcu inštitúciu považuje stavebný úrad, ktorý vydal kolaudačné rozhodnutie. Pri neverejnej realizácii (napr. interiér súkromného priestoru, napr. bytu) sa za zverejňujúcu inštitúciu považuje objednávateľ, ktorý vystavil

preberacie dokumenty. V takomto prípade sa ako zverejňujúca inštitúcia priväzuje entita inštitúcie *Súkromný objednávateľ* s ID 107681.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota AR v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli nominované aspoň na dve národné alebo medzinárodné ocenenia, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy (v prípade printových vydání časopisov *Architectural Review* s ISSN 0003-861X, *Architectural Digest* s ISSN 0003-8520, *L'Architecture d'aujourd'hui* s ISSN 0003-8695, *El Croquis* s ISSN 0212-5633, *Detail* s ISSN 2627-2598 a *wa – wettbewerb aktuell* s ISSN 0177-9788 a pod. nie je vyžadovaná renomovanosť podujatia alebo inštitúcie).

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli ocenené alebo odmenené na architektonickej súťaži overenej Slovenskou komorou architektov - <https://www.komarch.sk/sutaze?state=ongoing> alebo inou komorou architektov (oficiálne komory architektov v zahraničí) alebo boli vybrané do druhého kola s vyplatením odmeny na architektonickej súťaži overenej Slovenskou komorou architektov - <https://www.komarch.sk/sutaze?state=ongoing> alebo inou komorou architektov (oficiálne komory architektov v zahraničí),
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň boli ocenené aspoň jedným architektonickým ocenením, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšiel aspoň jeden ohlas (v prípade printových vydání časopisov *Projekt* s ISSN 1335-2180 a *Architekt+* s ISSN 2533-512X nie je vyžadovaná renomovanosť podujatia alebo inštitúcie).

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umenia, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností,
- boli zverejnené na domácom alebo zahraničnom odbornom portáli, ktorý je určený na zverejňovanie architektonických prác pre odborníkov z oblasti architektúry, napr. archInfo.sk, archiweb.cz a pod.

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania (netýka sa stavebného úradu vydávajúceho kolaudačné rozhodnutie), alebo
- nie sú zverejnené, nakoľko ide o súkromných objednávateľov, súťaže developerov a pod., (v prípade návrhu sa dokladuje účasť v súťaži, v prípade realizácie preberací protokol a pod.)

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí, ak:

- bol zverejnený na medzinárodnom podujatí alebo v medzinárodnej inštitúcii a/alebo
- bol zverejnený na území viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie a/alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- bol súčasťou medzinárodnej architektonickej súťaže a/alebo
- vznikli naň ohlasy z viacerých krajín.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu. Za národný dosah sa považuje aj účasť na architektonickej súťaži overenej Slovenskou komorou architektov - <https://www.komarch.sk/sutaze?state=ongoing> alebo inou komorou architektov (oficiálne komory architektov v zahraničí).

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny. Za regionálny dosah sa považuje napr. účasť na architektonickej súťaži bez overenia Slovenskou komorou architektov - <https://www.komarch.sk/sutaze?state=ongoing> alebo inou komorou architektov (oficiálne komory architektov v zahraničí).

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah realizovaného umeleckého diela, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom metráže:

- Veľký (1)
 - architektúra – 500 m² a viac,
 - urbanizmus – 100 ha a viac,
 - verejný priestor – 2500 m² a viac,
 - interiér – 250 m² a viac,
 - výstavníctvo – 50 m² a viac,
 - krajinná architektúra – 10 000 m² a viac,
 - virtuálna architektúra – 250 m² a viac.
- Stredný (2)
 - architektúra – 100 m² a viac (menej ako 500m²),
 - urbanizmus – 10 ha a viac (menej ako 100 ha),
 - verejný priestor – 500 m² a viac (menej ako 2500 m²),
 - interiér – 50 m² a viac (menej ako 250 m²),
 - výstavníctvo – 25 m² a viac (menej ako 50 m²),
 - krajinná architektúra – 1 000 m² a viac (menej ako 10 000 m²),
 - virtuálna architektúra – 50 m² a viac (menej ako 250 m²).
- Malý (3)

- architektúra – menej ako 100m²,
- verejný priestor – menej ako 500 m²,
- urbanizmus – menej ako 10 ha,
- interiér – menej ako 50 m²,
- výstavníctvo – menej ako 25 m²,
- krajinná architektúra – menej ako 1 000 m²,
- virtuálna architektúra – menej ako 50 m².

V prípade viacerých častí jedného výstupu umeleckej činnosti sa rozsah určuje podľa súčtu plochy jednotlivých častí, napr. súčet plôch rodinného domu a prislúchajúcej garáže.

Ocenenia

Za ocenenia sa považujú architektonické ceny, napr. *Cena za architektúru (CE ZA AR)*, *Cena Dušana Jurkoviča* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého diela nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúča sa zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod. (napr. *Cena Emila Belluša*), nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Po priviazaní entity **Ocenenia** na záznam alebo entitu **Osoba** sa do poľa **Kategória ocenenia** zapisuje oficiálny názov kategórie, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti ocenený.

Súťaže v oblasti architektúry, urbanizmu a krajiny nie sú považované za ocenenia a neevidujú sa prostredníctvom entity **Ocenenie**. Súťaže sa považujú za formu zverejnenia (súťažného) návrhu prostredníctvom inštitúcie alebo podujatia.

Ak je architektonická súťaž overená Slovenskou komorou architektov - <https://www.komarch.sk/sutaze?state=ongoing> alebo inou komorou architektov (oficiálne komory architektov v zahraničí), entita Inštitúcia architektonickej komory sa priviaže do záznamu prostredníctvom poľa **Inštitúcia** na karte **Zodpovednosť**. Ako zameranie sa vyberie možnosť *Garant*.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre AR sa dodáva fotodokumentácia výstupu umeleckej činnosti a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované **autorstvo**. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách, ak sú pre daný typ výstupu umeleckej činnosti relevantné:

- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- fotodokumentácia diela,
- plagát výstavy,
- pozvánka na výstavu,

- katalóg z výstavy,
- objednávka,
- zmluva o vytvorení diela,
- preberací protokol,
- stavebné povolenie,
- územné rozhodnutie,
- kolaudačné rozhodnutie,
- projektová dokumentácia alebo jej časť dokladujúca dielo a autorstvo k dielu,
- dokumentácia skutočného vyhotovenia stavby (DSV),
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- štatút architektonickej súťaže (najmä v prípade interných súťaží vyzvaných investorom), zloženie poroty a pod.
- zápisnica z rokovania súťažnej poroty,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

Zápis údajov o častiach

1. Pri evidencii výstupu umeleckej činnosti, ktorý pozostáva z viacerých častí (komplex budov alebo objektov) sa jednotlivé časti uvádzajú prostredníctvom polí **Počet častí** a **Údaje o častiach – Názov časti**, napr. za tri časti jedného výstupu umeleckej činnosti sú považované v jednom projekte zahrnutý rodinný dom, garáž a letná kuchyňa a pod.